

Література:

1. Семченко Г.Д. Конструкционная керамика и огнеупоры. – Харьков: Штрих, 2000, – 304 с.
2. Красулин Ю. Л. Конструкционная керамика / Ю. Л. Красулин, С. М. Тимофеев, С. М. Баринов. – М.: Металлургия, 1980. – 100 с.
3. Лукин С. Е. Оксидная керамика нового поколения и области ее применения / С. Е. Лукин, Н. А. Макаров, А. И. Козлов и др. // Стекло и керамика, 2008. – №10. – С. 27 – 31.

Садовенко С.Г.

***(ВСП «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки» ДВНЗ УДХТУ,
м. Кам'янське)***

**РОЛЬ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТЕХНІЧНОГО КОЛЕДЖУ**

E-mail: svetlana.sad71@gmail.com

У сучасній освіті проблема професійного розвитку, підвищення кваліфікації викладача, зокрема й спеціальних дисциплін технічного коледжу, є нагальною та тісно пов'язана з поняттями формальної, інформальної та неформальної освіти. Точаться дискусії щодо ефективності, доцільності, принципів використання нових можливостей, які надають різноманітні установи, освітянські платформи щодо оволодіння педагогом інноваційними прийомами та методами. Тож розглянемо ознаки кожної цих форм освіти.

Формальна освіта – це освіта, яка «здобувається відповідно до освітніх ліцензованих програм закладів післядипломної освіти і передбачає досягнення здобувачами освіти заздалегідь визначених результатів навчання. Вона розширює й доповнює знання з фаху, методики викладання предмету, психології, які отримав викладач, здобуваючи вищу освіту» [1]. Зазвичай таке підвищення кваліфікації рекомендується вчителям шкіл та викладачам загальноосвітніх дисциплін, а навчальні групи формуються відповідно до предмету, що

викладається педагогічним працівником (математика, географія тощо). Для викладачів, наприклад, механічних дисциплін, подібних форм роботи, як правило, не передбачається.

Під інформальною освітою розуміється самоосвіта, «яка передбачає само організоване здобуття особою певних компетентностей. Така навчальна діяльність не обов'язково цілеспрямована та структурована, не фіксується документально, але сприяє розширенню професійних знань та умінь і є однією з ключових компетентностей особистості» [1].

Особливістю та привабливістю такої форми підвищення кваліфікації є можливість самостійно визначати траєкторію свого професійного розвитку. Проте на ранніх етапах педагогічної діяльності відсутність чіткого розуміння викладачем власних професійних потреб, недоліків і слабких сторін своєї роботи може привести до незбалансованості отриманої інформації. Брак структурованості цього процесу, слабкий зворотний зв'язок між здобувачем освіти і тьютором, не завжди висока кваліфікація тих, хто навчає, може привести до накопичення різноманітних сертифікатів, даремної витрати часу і розчарування.

Неформальна освіта «здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій» [2], тому **здобуття неформальної освіти** є можливістю для викладача своєчасно опанувати й розвинути необхідні компетентності відповідно до власних потреб.

На думку вітчизняних науковців суттєвими характеристиками неформальної освіти є: «наявність сприятливого психологічного середовища для спілкування, навчання та взаємодії; відповідність потребам учасників і, відповідно, спрямованість на подолання дефіциту певних компетентностей; використання різноманітних форм і методів організації процесу навчання (переважання інтерактивних методів, можливість урахування особливостей фізичного і психічного стану учасників); орієнтація на потреби учасників; практико орієнтованість; цілеспрямованість діяльності учасників, усвідомленість ними потреб та очікуваних результатів від процесу навчання; варіативність програм і термінів навчання; гнучкість змісту, форм і методів навчання» [3, с.17].

Основними принципами неформальної освіти зазвичай установлюють: «навчатися в дії, вчитися співпраці, навчитися вчитися» [4]. Застосування першого принципу означає синтез теоретичної та практичної складової освітнього процесу, формування та розвиток нових компетентностей у практичній діяльності. У системі науково-методичної роботи технічного коледжу організація та проведення практично орієнтованих форм роботи є найбільш ефективним. Майстер-класи, тренінги, спецкурси надають можливість «відпрацювати» отримані теоретичні знання, усвідомити недоліки й переваги методичних прийомів та форм роботи.

Другий принцип передбачає спроможність до групової роботи, до ефективної діяльності в команді. Використання форм роботи у малих групах, організація роботи циклових комісій є дієвими, вчать працювати у колективі, вирішувати спільні завдання при роботі на проектами, підготовці до відкритих заходів, акредитації освітніх програм тощо. Третій є здатністю особистості до самоосвіти, пошуку нових знань, застосування набутої інформації у різних умовах. Викладач має постійно вдосконалюватись, опановувати нові навички, вміти їх використовувати у своїй професійній діяльності.

Отже, роль неформальної освіти у підвищенні кваліфікації викладача надзвичайно важлива при ефективному функціонуванні системи науково-методичної роботи технічного коледжу.

Література:

1. Формальна, неформальна та інформальна освіта: що вибрати та як поєднати? <http://teachhub.com/formalna-neformalna-ta-informalna-osvita-vchitelya/>
2. Закон України «Про освіту».
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#top>
3. Павлик Н. Теорія і практика організації неформальної освіти молоді: навч. посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. – 162 с.
4. Пекар І. Роль неформальної освіти в сучасному суспільстві. URL: <http://iqholding.com.ua/articles/rol-neformalno%D1%97-osv%D1%96ti-u-suchasnomu-susp%D1%96lstv%D1%96>